

ŠKOLOVANJE

U Paklenici ispiti za naziv speleolog i Seminar o samopomoći i samospašavanju

U planinarskom domu u Velikoj Paklenici održani su 31. siječnja 2015. ispiti za dobivanje naziva *speleolog* po programu KS HPS-a. Domaćin ovog događaja bio je SO Liburnija PD-a Paklenica iz Zadra. Ispitu je pristupilo 9 kandidata iz 5 speleoloških udruga. Provjeru teoretskog i praktičnog znanja obavilo je 6 instruktora: Dalibor Paar, Čedo Josipović, Ana Bakšić (SO PDS Velebit), Damir Basara (SO PD Osmica), Nikolina Marić (SO PD Imber) i Vlado Božić (SO HPD Željezničar). Naziv speleolog i značku ovdje su stekli članovi SO PDS-a Velebit: Marin

Vlado Božić

Ispitivanje kandidata

Vlado Božić

Novi speleolozi

Vježba samospašavanja

Mustapić (značka br. 216), Tanja Šinko (značka br. 218), Luka Havliček (značka br. 219) i Vedran Ferenčak (značka br. 220), član SO HPD-a Željezničar Dalibor Kušić (značka br. 221), članica SU-a Kraševski zvir Vinka Dubovečak (značka br. 217) i član SO Liburnija PD-a Paklenica Fran Domazetović (značka br. 222).

Dodatna provjera znanja obavljena je 8. travnja 2015. u prostorijama SO PDS-a Velebit, u prisustvu instruktora Dalibora Paara, Ane Bakšić i Vlade Božića, kada su još dvojica kandidata stekla naziv speleolog: Ilija Jurak iz SU-a Međimurje (značka br. 223) i Stanko Škvorić (značka br. 224) iz SU-a Kraševski zvir.

Sutradan nakon održanog ispita za naziv speleolog, tj. 1. veljače, na istom je mjestu održan i Seminar o samopomoći i samospašavanju. Domaćin je bio isti, SO Liburnija PD-a Paklenica. Voditelji seminara bili su instruktori

koji su dan ranije održali ispite za naziv speleolog. Održano je predavanje o samopomoći, predstavljen spašavateljski speleološki šator i održana vježba samospašavanja. Na ovim su aktivnostima sudjelovali svi prisutni speleolozi u domu: Fran Domazetović, Korana Vučinić, Irena Šaran, Nensi Tomeljak, Nikola Malnar, Marijan Buzov, Ante Tomić, Anika Ivković i Tin Barić (SO Liburnija PD-a Paklenica), Damir Basara (SO PD-a Osmica), Tanja Šinko, Vedran Ferenčak, Ana Bakšić, Marin Mustapić, Luka Havliček, Čedo Josipović i Dalibor Paar (SO PDS-a Velebit), Vinka Dubovečak, Ana Bajsić i Stanko Škvorić (SU Kraševski zvir), Ilija Jurak i Drago Novak (SU Međimurje), Nikolina Marić i Željko Marunčić (SO PD Imber), Ana Kardum i Marijana Klisović (SO HPK-a Sv. Mihovil) te Vlado Božić i Dalibor Kušić (SO HPD-a Željezničar).

Vlado Božić

Speleoškola 2015.

Već poslovično, krajem zime vrijeme je za ponovno okupljanje budućeg podmlatka Speleološkog odsjeka, odnosno organizaciju godišnje speleo-škole. Kao i proteklih nekoliko godina i ovaj je puta interes započeo i prije službenog raspisa, tako da smo prijave zaključili s vjerojatno rekordnih 39 kandidata. Filozofi, dizajneri, programeri, novinari, studenti svih vrsta i uzrasta, pa čak i momci u plavom - toliko raznolikih profila i isto toliko raznolikih razloga za spuštanje u podzemni svijet. O uvođenju kriterija, odnosno rangiranju kandidata, raspravlja se otkako je interes za školom iznimno porastao, no oni niti ove godine nisu razrađeni, tako da je redosljed prijave ostao jedini način vrednovanja potencijalnih školaraca. Prema iskazanoj raspoloživosti instruktora i planu škole, crta se podvukla na 24 polaznika, dok su ostali (ne)sretnici upućeni na druga speleološka društva.

Škola je otvorila svoja vrata 9. ožujka, upoznavanjem i uvodnim predavanjima te se nastavila

Ivor Makarić

Zadovoljni tečajci u prvom bivku Kite gačešine

Vlado Božić

Prije penjanja na Gorskom zrcalu - predavanje

U kanalu špilje Veternice između Plaže i slapa Viktorija

kroz sljedećih 5 vikenda. Teorijski je dio ove godine malo upotpunjen s nekoliko dodatnih predavanja vezanih uz umjetne speleološke objekte i onečišćenja podzemlja, a bila je predstavljena i speleološka ekspedicija u Maleziju i Borneo kao praktičan primjer organizacije speleološkog istraživanja u inozemstvu. Dio predavanja održali su i gostujući predavači iz SO-a Velebit te SK-a Ozren Lukić, s dvojakim ciljem osiguravanja najveće moguće kvalitete edukacije, ali i promoviranja suradnje s ostalim speleološkim društvima među budućim speleolozima pripravnici.

Terenski dio započeo je, tradicionalno, vikendom na zagrebačkoj gori Medvednici. Kroz prvi susret s Veternicom, a potom i »zastrašujućom« stijenom Gorskog zrcala, budući pripravnici su napokon dobili sliku za što su se u stvari prijavili. Gacanje po vodi do Plaže, zavirivanje u Pakleni kanal, konfuzija Pakla i »opuštanje« na 10 milimetara najlona 20-ak metara od tla – po završetku su sve nedoumice nestale, uz tek jedno odustajanje. Uspjeli smo tog vikenda postići i novi rekord u napučenosti naše najbliže špilje - naime, uslijed preklapajućeg rasporeda, školarci Željezničara i *Velebita*

Vježba penjanja na Paninom kuku u kanjonu Zrmanje

Ivor Makarić

Na ulazi u jamu Kitu Gačešinu

razmijenili su pozdrave negdje oko Ramzesovog šetališta. Jedni znojni od »sunčanja« na Plaži, drugi od skakutanja kroz Majmunjak, ali svi zajedno dobrog raspoloženja.

Dok je većina uhodanih terena od prošle godine ostala nepromijenjena, sličan raspored speleoloških škola u Hrvatskoj te nepovoljne vremenske prilike, primorali su nas na kreativnost oko drugog vikend-terena. Nakon kraćeg mudrovanja i rekognosciranja terena, izbor je pao na kanjon rijeke Zrmanje i stijenu Panin kuk. Lokacija se pokazala vrlo lijepom i atraktivnom za nastavak uvježbavanja DED tehnike na stijeni, ali i slučajno (ili namjerno) kupanje u obližnjoj Zrmanji. Ideja je bila postaviti poligone na stijeni s obje strane rijeke te ih, donekle, povezati tirolskom prečnicom, što bi bilo prilično atraktivno za školarce. No, nažalost, vremena je bilo premalo, a teren pretežak te će poligon s druge strane rijeke pričekati neku sljedeću školu.

Kroz nekoliko sljedećih terena (jame na Klani, Mašića jama i Strmotića ponor) školarci su savladali i svoje prve ozbiljnije speleološke objekte kao uvertiru za veliko finale na

Vlado Božić

Ulazna vertikala Strmotića ponora

Prelaz jezera pomoću prečnice

Iza rešetke - u Velikoj špilji kod Klane

Dogovor pred odlazak u jame

tradicionalnom Crnopcu. Nastavljajući uspješan koncept od prethodne godine, završni terenski ispit pripremljen je kao simulacija istraživanja, pri čemu je svaka skupina, koju je sačinjavao jedan instruktor te dva ili tri školarca, imala određenu zadaću - postavljanje linija za napredovanje, pripremu bivka, uspostavljanje telefonske veze s površinom, bio-speleološko istraživanje, raspoređivanje i transport bivka te raspremanje samoga speleološkog objekta. Ove godine su radi efikasnosti školarci razdvojeni u dvije skupine - jedna je prije spomenuti koncept isprobavala u obližnjoj Jami vjetrova, dok su se spremniji školarci uputili put našeg najvećeg speleološkog objekta - Kite Gaćešine. Vremenski uvjeti nisu nas mazili tako da je završni ispit uistinu pokazao školarcima sve „radosti“ speleologije. Hladan vjetar, kiša, tuča, slapovi, smrzavanje na užetu, gužva u bivku – isprobali su sve vožnje u lunaparku, a nadobudniji su tražili i kartu više.

Završni ispit i podjela diploma održani su 23. travnja u prostorijama SO-a Željezničar, a od ukupno 23 školarca, 22 su stekla zvanje speleologa pripravnika. Naše nove mlade nade su: Anita Vojković, Anja Jarić, Danijela Šmajgl, Davor Korman, Ema Vindiš, Ervin Petković, Gorana Ernečić, Gordan Bedenic, Ines Vojković, Ivan Vidović, Ivana Podnar, Ivor Makarić, Jelena Jakupić, Lorena Račić, Lovro Stipaničić, Marija Čuček, Marko Horvatić, Mislav Grubeša, Petra Novina, Robert Pavlović, Tara Minjević i Vedran Harapin.

Voditelji škole bili su Dalibor Kušić i Kristijan Hmura.

Dalibor Kušić

Seminar o izradi speleološkog nacrt

Ovogodišnji stručni Seminar o izradi speleološkog nacrt KS HPS-a održan je 23.-24. svibnja 2015. u Omišu (u kampu Lisičini), u organizaciji Speleološkog odsjeka PD-a Imber. Vodio ga je instruktor KS HPS-a Teo Barišić (SO HPK Sv. Mihovil, Šibenik), a instruktori su bili Nikolina Marić i Željko Marunčić (SO PD-a Imber, Omiš), Dalibor Paar (SO PDS-a Velebit, Zagreb), Zlatan Trokić (SO HPK-a Sv. Mihovil, Šibenik) i Vlado Božić (SO HPD-a Željezničar, Zagreb). Kao pomoćni instruktor sudjelovao je i Teo Bartulović (HPD Sv. Jure, Zagvozd, suradnik SO PD-a Imber - tada još nije bio članom nijedne speleološke udruge HPS-a, ali dobro poznaje izradu speleološkog nacrt modernim instrumentima).

Terenski dio seminara obavljen je u Mandića špilji u brdu Komornjaku nedaleko od Omiša. Najprije je ispred ulaza u špilju Teo Barišić sudionicima seminara objasnio način rada na terenu i podijelio ih u skupine. Svaki je sudionik skupine, sa svojim instruktorom, mjerio, crtao i bilježio podatke klasičnim priborom (kompas, padomjer, mjerna vrpca, laser, milimetarski papir, olovka).

Vlado Božić

Vježba korištenja kompasa

Navečer, u kampu, svatko je skenirao svoj nacrt izrađen u špilji. Sutradan je uslijedila obrada nacrt na računalu. Pomoću programa Compass obrađene su brojčane vrijednosti izmjerene i zapisane u špilji i pretvorene u poligonski vlak, a potom je cijeli nacrt pretvoren u digitalni oblik, kakav se danas koristi za speleološko arhiviranje i objavljivanje. Svaki je sudionik seminara potpuno obradio svoj nacrt.

Vlado Božić

Razmjena podataka u pauzi vježbe

Vlado Božić

Na prilazu do Mandiča špilje iznad Omiša

Neovisno o ovom, sada već klasičnom, načinu mjerenja i prikazivanja speleološkog nacrt, Teo Bartulović je obavio snimanje špilje jednim modernim instrumentom. Taj se instrument sastoji od kompasa, padmjera i daljinomjera, koji bežično šalje podatke na pripadajući softver instaliran na tabletu i odmah ih obrađuje. Na taj se način već u špilji dobije digitaliziran nacrt, koji se poslije može prenijeti na računalo i po potrebi dalje obrađivati kao i klasično izrađen i digitaliziran nacrt. Takav je instrument zasad još vrlo skup, ali je sigurno da će u dogledno vrijeme postati svakodnevni pribor speleologa.

Na seminaru su sudjelovali: Mia Đorđević i Joško Milaković (SO PD-a Imber, Omiš), Luka Kalcina, Pava Vidić, Kristina Kratofil, Tin Barić i Nikola Malnar (SO Liburnija, PD-a Paklenica, Zadar), Martina Aljinović (SO PD-a Snježnica, Dubrovnik), Odesa Gatara, Nada Škrilin, Dino Škugar i Marijana Klisović (SO HPK-a Sv.

Vlado Božić

Polaznici seminara sređuju svoje nacrt

Mihovil, Šibenik), Nikolina Buljan, Ivor Janković, Filip Škarić, Antonela Barbir, Bruno Benger, Ines Martinko i Sabina Plemenčić (SO PDS-a Velebit, Zagreb), Anita Trojanović, Vedran Harapin i Filip Markanjević (SO HPD-a Željezničar, Zagreb), Drago Novak (SU Međimurje, Čakovec) i Ilija Jurak (SU Kraševski zveri, Ivanec).

Vlado Božić

Seminar o opremanju speleoloških objekata

U organizaciji Zagrebačkog speleološkog saveza i uz pomoć Speleološkog društva Veles iz Rakovice, tijekom vikenda 30.-31. svibnja 2015. održan je seminar o opremanju speleoloških objekata. Lokacija seminara bila je stijena iznad Gajine pećine u kanjonu rijeke Korane, u Selištu Drežničkom. Na seminaru su bila ukupno 32 sudionika iz 4 speleološke udruge. Spavanje je bilo organizirano u šatorima na livadi ispod stijene za vježbanje. Svim sudionicima bio je osiguran topli obrok u subotu navečer, te sendvič za nedjeljni doručak.

Prema programu seminara, sudionici su odmah prvi dan podijeljeni u dvije skupine: jednu za početnike i jednu za napredne polaznike seminara. U početničkom programu vježba se odvijala na glavnoj stijeni, gdje su polaznici pripremali opremu za postavljanje, na stijeni postavljali karabinere i vezivali čvorove na već gotovim sidrištima. Kružno se u skupinama odvijala i vježba zabijanja spita, izrada samopodesivih sidrišta, „garda“ čvora i prečnica. Ovisno o temi, neposredno prije vježbi održana su i kratka predavanja. Napredni seminar odvijao se na suprotnoj obali, na stijeni iznad rijeke, gdje su polaznici sami postavljali sidrišta koristeći se bušilicama.

Damir Janton

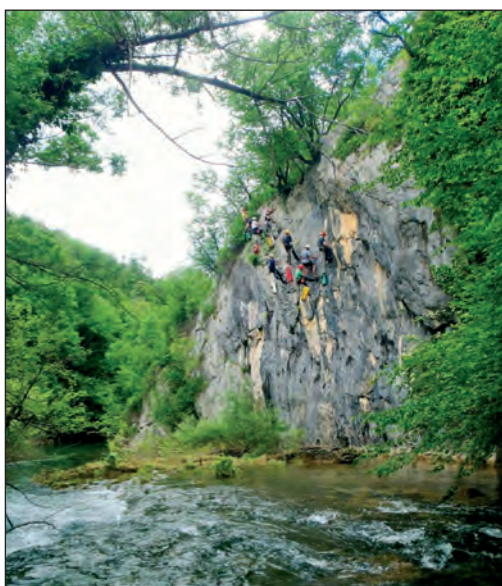
Vježba napredne grupe

Na stijeni se vježbala izrada devijatora, prirodnih sidrišta, međusidrišta (dvostrukih, Y), gelendera i prečnica.

Drugi dan nakon doručka one skupine koje nisu stigle obaviti program prvi dan, odradile su ga do podneva, a nakon toga su svi polaznici zajedno, uz nadzor instruktora, izrađivali tirolsku prečnicu, vježbali sustave kolotura sv. Bernarda i ponovili vježbu izrade samopodesivih sidrišta. Po završetku praktičnog dijela seminara bila je i kraća diskusija o raznim situacijama u opremanju speleoloških objekata. Naglašena je važnost i odgovornost same tehnike opremanja kao jednog od uvjeta za sigurno bavljenje speleološkim istraživanjem.

Od 32 sudionika, 8 je bilo instruktora i demonstratora, 11 polaznika naprednog seminara i 12 polaznika početničkog seminara, uz jednog gosta. Voditelji seminara bili su Damir Janton i Kristijan Hmura. Zahvaljujemo na

Tea Selaković

Stijena za vježbu nad Koranom

velikoj logističkoj pomoći Speleološkom društvu Veles iz Rakovice, Zagrebačkom speleološkom savezu te svim polaznicima i instruktorima.

Instruktori i demonstratori:

Marko Budić, Stipe Tutiš, Dalibor Kušić, Kristijan Hmura (SO Željezničar), Jakov Kalajžić, Neven Korač, Damir Janton (SK Ozren Lukić), Marijan Sutlović (SO Velebit)

Polaznici naprednog seminara:

Danijel Malenica, Andrej Plevnik, Nikola Hanžek (SO Željezničar), Velimir Ivačić, Marko Ljubešić (SK Ozren Lukić), Marjan Prpić, Stjepan Dubac, Nenad Suvajac, Edo Vričić, Tea Selaković, Tanja Šinko (SO Velebit)

Polaznici početničkog seminara i gosti:

Anja Jarić, Marko Horvatić, Filip Markanjević (SO Željezničar), Ana Kamenski, Valentina Kocijan, Dino Dadić (SK Ozren Lukić), Darko Španja, Marko Ličko, Tibor Bali, Marta Bošnjaković, Luana Lojić (SO Velebit), Andrej Nikles, Ivana Zaharija (SU Pula)

Damir Janton, Zagrebački speleološki savez

Tea Selaković

Postavljanje tirolske prečnice

Literatura:

Janton D. (2015). *Izvješće seminara o opremanju speleoloških objekata – Gajina pećina 2015*

Više na webu:

<http://zagrebacki-speleoloski-savez.hr/wp-content/uploads/sites/160/2015/06/ZSS-seminar-2015-.pdf>

<http://www.skol.hr/index.php/aktivnosti/speleologija/73-seminar-2015-seminar-2015>

<http://www.speleolog.hr/aktivnosti/izvjestaji/356-odrzan-seminar-opremanju-speleoloskih-objekata>

Mala škola speleologije – Novi Vinodolski 2015.

Ove smo godine u trajanju dva dana, 17.-18. srpnja, podučavali, razgovarali i praktično vježbali s mladim polaznicama i polaznicima 16.

Ljetne škole tehničkih vještina, održane kao i zadnjih godina, u Domu Crvenog križa u Novom Vinodolskom.

U organizaciji Zagrebačke zajednice tehničke kulture i SO HPD-a „Željezničar“, naša dva člana – šišmiši Milivoj Uroić i Hrvoje Grgić – predstavili su malim šišmišicama i malim šišmišima čaroban svijet jama i špilja, opisali njihovo nastajanje, način na koji ih istražujemo baveći se speleologijom, ukazali na utjecaj koji imaju na ukupan ekološki sustav i upozorili na vrijednosti i potrebu očuvanja prirode i podzemlja.

Podijelili smo i šarolike book-markere, edukativne letke i knjige iz naklade Državnog zavoda za zaštitu prirode, a uz to smo se pritom svi i dobro zabavili.

Hrvoje Grgić

Hrvoje Grgić

Milivoj Uroić na Maloj školi speleologije

Tečaj topografskog snimanja speleoloških objekata

Od 11. do 13. rujna 2015. su u Vodicama, na Ćićariji, Istarski speleološki savez i Istarska županija organizirali ovaj tečaj u sklopu EU Projekta "Živo – Život – Voda", namijenjen članovima svih hrvatskih speleoloških udruga. Tečaj je održan u obnovljenoj, od Drugog svjetskog rata napuštenoj školskoj zgradi u selu Vodice, sada pretvorenoj u Speleo-kuću. Svečano otvorenje ovog odlično uređenog namjenskog objekta, održano je 13. rujna 2015.

Voditelj tečaja bio je Zlatko Balaš (SD Karlovac, Karlovac), instruktori, uz njega, Antonije Mihalić, Željko Bačurin, Tin Rožman (SD Karlovac) i Neven Šuica (SD Ursus spelaeus, Karlovac), a predavači Matej Mirkac (SD Istra, Pazin) i Vlado Božić (SO HPD-a Željezničar, Zagreb). Tečajaca je ukupno bilo 22, i to: Kristijan Racan (SD Istra, Pazin), Danijel Šetić, Zulfeta Halilović, Marijana Kaurić, Dražen Perić, Igor Bonašin i Doris Zaharija (SU Pula, Pula), Ana Šircel, Mauro Šircel, Taša Lacković i Anton Debeljuh (SD Gradišće, Gradišće), Ilija Jurak, Nikola Klarić, Nikola Pongrac i Natalija Kikelj Vugrinec (SU Međimurje, Čakovec), Mila Kostić, Marina Kostić i Zoran Kostić (DDISKF, Zagreb),

Vlado Božić

Na ulazu u špilju Mačehu blizu Lanišća

Vlado Božić

Unošenje izmjerenih podataka

Dovršavanje nacрта

Ana Kamenski (SKOL, Zagreb), Tomislav Kurečić i Ivan Vidović (SO HPD Željezničar, Zagreb) i Mitja Maružin (JD Dimnice, Koper).

Svi su se sudionici okupili u Speleo-kući u petak, gdje su navečer održana prva predavanja. Sutradan je najprije ispred zgrade pregledan pribor za mjerenje i crtanje i tečajci su podijeljeni u 5 skupina, a zatim im je na otvorenom prikazano mjerenje azimuta, nagiba i duljina. Potom su svi autima otišli u selo Lanišće, udaljeno dvadesetak km, do špilje zvane Mačeha, gdje su tečajci uz pomoć instruktora mjerili i crtali špilju. Predvečer, nakon povratka u Vodice, sređivali su svoje nacрте, i onda se svi odvezli u selo Jelovice (udaljeno 6 km) na večeru. Nakon večere su u Vodicama održana još dva predavanja. Cijelo nedjeljno prijepodne posvećeno je konačnoj izradi speleološkog nacрта na klasičan način, a održano je i predavanje o kasnijoj digitalizaciji

Podsjetnik da je Speleo kuću u Vodicama financirala EU

speleološkog nacрта. Instruktori su zatim pregledali nacрте svih tečajaca i ukazali im na učinjene greške. Razgledanjem speleološke izložbe u prizemlju kuće i ručkom u selu Jelovicama tečaj je završen.

Boravak u Speleo kući bio je ugodan, iako su neki morali spavati na karimatima na stubištu (kuća ima samo 22 kreveta). Za besplatno piće pobrinuli su se domaćini, a troškove za večeru i ručak u konobi Lovac u Jelovicama snosio je organizator.

Instruktori su uložili puno truda da tečajcima objasne sve probleme mjerenja i crtanja speleološkog nacрта, i to predavanjima i pomaganjem na terenu, tako da su svi tečajci izradili dobre nacрте dijelova špilje koje su sami mjerili i crtali. Organizatori su sva predavanja snimili i dali ih u elektronskom obliku zainteresiranima.

Vlado Božić

Predavanja na školama izvan SO-a

Vlado Božić:

- Povijest speleologije, u SO PDS-a Velebit, 11. ožujka
- Povijest speleologije, u SK-u Ozren Lukić, 26. ožujka
- Speleologija za planinarsku školu, u PD-u Sesvete, 21. travnja
- Speleologija za planinarsku školu, u PD-u «Pinklec», Sv. Nedjelja, 28. travnja

- Speleologija za planinarsku školu, u HPD-a «Željezničar», 11. svibnja
- Speleologija za planinarsku školu, u HPD-a Zagreb-Matica, 21. svibnja

Petra Kovač Konrad:

- Speleoronjenje – na speleološkoj školi SK-a Ozren Lukić, u ožujku